

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΑΠΕ (της Φωτεινής Μαστρογιάννη)

Οι λόγοι της κοινωνικής αδράνειας ποικίλλουν, όπως έχω αναφέρει σε σειρά άρθρων μου, από τη χειραγώγηση, την οικονομική εξάρτηση μέχρι την έλλειψη μιας νέας ιδεολογίας στην οποία θα αναφερθώ στο παρόν άρθρο.

Η πολιτική ζωή στην Ελλάδα έχει «τσιμενταριστεί» από τα κόμματα. Οι Έλληνες, πολλές φορές από την εφηβική τους ηλικία, γίνονται (και γίνονται) μέλη κομμάτων. Ως μέλη κόμματος μαθαίνουν να πειθαρχούν και να πιστεύουν τυφλά στην όποια ιδεολογία, αρχηγό κτλ. Αυτού του τύπου η πολιτική κοινωνικοποίηση (κοινώς «πλύση εγκεφάλου») αντιστέκεται στην αλλαγή και είναι ανεκτική στα λάθη του «αρχηγού» ακόμα και εάν τα άτομα είναι άκρως δυσαρεστημένα από μία κατάσταση, όπως συμβαίνει στην Ελλάδα τα τελευταία οκτώ χρόνια της κρίσης.

Η κομματική πλύση εγκεφάλου διασφαλίζει έτσι τη σταθερότητα του συστήματος, η οποία και ενισχύεται λόγω της επίδρασης των κομμάτων σε όλη τη σφαίρα του επαγγελματικού, ακαδημαϊκού και κοινωνικού βίου στην Ελλάδα. Συνεπώς, όσο η πολιτική κουλτούρα αυτού του τύπου δεν αλλάζει, τόσο το υπάρχον πολιτικό σύστημα παραμένει σταθερό και τόσο θα αποκλείεται η όποια αλλαγή της κατάστασης.

Η κρίση όμως επέτυχε ένα ρήγμα στην υπάρχουσα κομματοκρατία και γενικότερα στο πολιτικό σύστημα. Οι επαγγελματίες πολιτικοί δεν χαίρουν εκτίμησης γιατί αποδείχθηκαν ανίκανοι για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο μέσος

Έλληνας, προβλήματα που εν πολλοίς οι ίδιοι δημιούργησαν και εξακολουθούν να δημιουργούν. Το πολιτικό σύστημα έχασε την κυριαρχία που ασκούσε παλαιότερα στην κοινωνία και πλέον αμφισβητείται.

Το ρήγμα όμως μεταξύ των πολιτικών και της κοινωνίας δεν έχει οδηγήσει ακόμα σε χάσμα και για ένα άλλο λόγο που δεν είναι παρά το ότι το μεγαλύτερο μέρος της διανόησης εξακολουθεί να υποστηρίζει την υπάρχουσα αλλά και διεθνή οικονομική ελίτ γι' αυτό και οι αντιδράσεις για την κρίση από πανεπιστημιακούς, επώνυμους διανοητές κοκ είναι υπέρ της διατήρησης της υπάρχουσας κατάστασης (στάση περί μονόδρομου και μη ύπαρξης εναλλακτικής λύσης ή στρέβλωση της παρουσίασης της όποιας εναλλακτικής λύσης ως «γραφικής» και παρουσιάζοντας ως «γραφικούς» όλους όσους την υποστηρίζουν). Όσοι διανοούμενοι δεν εμφανίζονται φανερά υπέρ της διατήρησης της υπάρχουσας κατάστασης τότε τηρούν μία «περίεργη» σιωπή.

Ένας άλλος λόγος για την αδράνεια του καναπέ είναι η παντελής έλλειψη μίας διαφορετικής/ εναλλακτικής ιδεολογίας και δράσης η οποία να είναι συγκροτημένη σε ένα συνεκτικό σχέδιο θεωρίας και πράξης. Οι νέες ιδεολογίες συνήθως προκύπτουν μετά από μία περίοδο αποπροσανατολισμού, όπως είναι αυτή που διανύουμε αλλά προϋποθέτουν διανοούμενους που δεν εξυπηρετούν την υπάρχουσα οικονομική ελίτ, διανοούμενους που όχι μόνο θα ασκήσουν κριτική στο υπάρχον σύστημα αλλά θα προτείνουν μία εναλλακτική ιδεολογία που θα εμπεριέχει το μήνυμα της ελπίδας, θα ενισχύσει τη συνεκτικότητα του κόσμου και θα κινητοποιήσει μεγάλα τμήματα του πληθυσμού. Δυστυχώς, αυτό που έχουμε δει προς το παρόν από ένα τμήμα της διανόησης που αντιδρά, είναι κάποια πρωτόλεια σχέδια εξόδου από την κρίση με κάποιες προτάσεις για την οικονομία που σε καμία όμως περίπτωση δεν είναι ολιστικές και σίγουρα δεν αποτελούν τμήμα καμίας νέας ιδεολογίας.

Οι λόγοι που αναφέρθηκαν προσθέτουν ακόμα ένα κομματάκι στο παζλ της αδράνειας του καναπέ των Ελλήνων. Το παζλ αυτό βασίζεται στην οικονομική εξάρτηση της χώρας ήδη από την

ίδρυση του νέου ελληνικού κράτους, εξάρτηση που, όπως παρατηρούμε, δημιουργεί συγκεκριμένα χαρακτηριστικά υποταγής στο πολιτικό σύστημα και στην κοινωνία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Zenovia, A. Sochor. Revolution and Culture. The Bogdanov-Lenin Controversy. London: Cornell University Press.

Eric Hoffer. The True Believer. Modern Classics. Harper Perennial.

Πηγή: mastroianni.blogspot.gr